

KÁLLÓSEMJÉN

Lakosainak száma: 3943 fő (KSH 2009)

Háztartások száma: 1400

Története

A Balog-Semjén nemzetségbeli Kállay család ősi fészke. A faluban megtelepedett család itt építette ki birtokközpontját, s emelte az azóta is fennmaradt kastélyát és kápolnáját.

Kálló környékén régen két Semjén állott: Kis- és Nagysemjén.

1471-ből származó oklevél szerint a két Semjén egyike **Oppidum Semyen** néven volt írva. Mindkét semjén a Kállay család birtoka volt. 1446-ban a Sztrittey család tagjainak volt itt birtoka. 1454-ben az ólnodi Czudar család volt birtokosa.

A 17. században, a török dúlás idején elnéptelenedett pusztára a 18. század elején görög katolikus román jobbágyokat is telepítettek, akik azóta teljesen elmagyarosodtak.

A 18. század második felében és a XIX. század első felében a Kállay család mellett még birtokos volt itt az Eördögh és a gróf Dessewffy család is.

Itt élt Kállay Miklós miniszterelnök is, akinek hamvait 1993-ban hozták vissza a családi kriptába.

Népcsoportok

2001-ben a település lakosságának 99%-a magyar, 1%-a cigány nemzetiségűnek vallotta magát.

Jelenleg a település lakóinak mintegy 7 %-a cigány.

Nevezetességei

- Mohos-Tó,
- Kállay kastély és Kápolna a hársfasorral
- Gyulaházy-kastély
- Görög Katolikus templom

Mohos-tó

Ez az utolsó nagy kiterjedésű úszó lápi szigetek tőzegráfránnyal, ritka ősi mocsári növényekkel, moszatfajtákkal. Már Kitaibel Pál, a neves botanikus is kutatott a Nyírség e részén a XVIII. század végén, de az első beszámolót Kiss Lajos, a nyíregyházi Jósa András Múzeum egykori igazgatója készítette a lápról 1927-ben. Komolyabb feltárás Boros Ádám, majd Soó Rezső nevéhez fűződik.

Mintegy 8000 évvel ezelőtt az éghajlat csapadékosabbá vált, a buckaközi mélyedés környezetében erdő települt meg. A 18. század végén az erdőket kivágták, legelő alakult ki, s

a szárazabbá váló éghajlat nyomán drámai változások következtek be: a homok ismét megindult, s vele együtt az erdő tápanyagtartalma a tóba került. Ez gyors mocsarasodást, majd úszóláp-képződést okozott.

A környék vízrendezése, csatornázása miatt tovább csökkent a vízszint, ami miatt az úszólápok megvastagodott szőnyege "leült" és stabil rekettyefüzesé alakult. Ma kút látja el vízzel a lápot, hogy az eredeti állapot továbbra is fennálljon, s az időjárás változásai ne veszélyeztessék fennmaradását. Bár avatatlanoknak nem túl mutatós látvány a jórészt fűzlápos terület, a szakemberek annál többre értékelik.

Szabadon látogatható.

Kállay kastély és Kápolna

A községben található Kállay család kastélya - volt Kállay Miklós miniszterelnök lakóhelye, a település műemléke, mely barokk stílusú. A kastély több mint 200 éves, 1763-ban építette két olasz építő, Salvator és Giuseppe Aprilis, Kállay György megrendelésére. A II. világháború idején megrongálódott, 1964-re állította helyre a Műemlékvédő Egyesület. 1994-ig diákotthonként működött. A kastélyhoz tartozó park természetvédelmi terület, különösen értékes benne a hársfasor, amely a kastélyhoz vezet. A parkban húzódik meg szerényen az egyszerű, mediterrán jellegű kápolna, mely alatti kriptá a Kállay család temetkezési helye. 1993. április 17-én itt helyezték el végső nyugalomra - akaratának megfelelően - Kállay Miklós egykori miniszterelnök hamvait.

Gyulaházy-kastély

Nevezetes épület, bár nem műemlék a volt Gyulaházy kastély. Ez az épület az évtizedek során több célra volt hasznosítva. Itt működött a Megyei Növényvédő Állomás, majd 2009-ig a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pszichiátriai Szakkórház nagyállói terápiás részlegeként funkcionált. A kastélyhoz tartozó park helyi jelentőségű természetvédelmi terület.

Oktatás-nevelés

- **Kállay Miklós Általános Iskola**

Az intézmény 2008-ban vette fel a Kállay Miklós nevet. Kapuin belül több mintegy 300 diák folytatja tanulmányait 8 évfolyam keretein belül 23 pedagógus felügyelete alatt.

- **Nyíri Alapfokú Művészetoktatási Intézmény** (művészeti csoportokat működtetnek itt)
- **Ficánka Óvoda**

Az óvoda 5 csoportban több mint 100 kisgyerek napközbeni elhelyezését látja el. Pedagógusok száma 11 fő.

Kultúra

- **Nagyközségi és Iskolai Könyvtár és Közösségi Ház**

A településen működő könyvtár egyfajta teleház funkciót is ellát, hiszen az érdeklődők számára lehetőséget biztosít az internet használatára, fénymásolásra, telekommunikációs ügyintézésre. Mivel Kállósemjénben nincs külön intézményként

működő művelődési ház, a könyvtár részben magára vállalta azoknak a tevékenységeknek a szervezését(fórumok, kiállítások, tárlatok) melyek a településen élők kulturálódásához szükségesek. A könyvtár maga mintegy 20.000 darabból álló kötetállománnyal rendelkezik.

Nagyrendezvénye:

- **Falunap**

A település mozgóünnep minden évben az augusztus 20-át követő első hétvégén, pénteki és szombati napokon kerül megrendezésre. Az Önkormányzat legnagyobb rendezvényére meghívást kapnak állami és megyei tisztségviselők, a környező települések vezetői, a községből elszármazott emberek, valamint a község valamennyi lakosa. A kétnapos falunap minden alkalommal kiegészül valamilyen kísérőprogrammal is, mint pl: kórustalálkozóval; felújított épületek átadásával(Iskola, Könyvtár és Közösségi Ház); vagy a "Kulturális Együttesek Fesztiválja"-val, ...stb. A rendezvény pénteken délután futball emléktornával kezdődik, majd kórustalálkozóval folytatódik. A szombati program, a délelőtti órákban a kápolna előtt megtartott szent liturgiával indul, majd a Kállósemjén Nagyközség Képviselőtestülete által odaítélt kitüntető címek kerülnek átadásra. Az ünnepi ebéd után a délután a kötetlen szórakozásé. A színpadon sorra követik egymást a neves előadók, a gyerekeket kézműves foglalkozások várják és egész nap kiszolgáló egységek állnak a lakosság szolgálatában. A nap elmaradhatatlan része a tűzijáték.